

dialectes (com més tard va ocórrer amb Antonin Perbosc, cridat a l'ordre). La primavera de 1870 veu despuntar la petició en favor de les «llengües provincials» iniciada per Gaidoz, De Charancey, De Gaule, oblidada i després novament represa el 1903 encara. En 1911, l'efímer ministre Maurice Faure, felibre per alta banda, lliura la seva "*circulaire du 25 février*" sobre la història local. En 1924, els regionalismes floreixen de Bretanya a les terres occitanes, d'Alsàcia al País flamenc. Però, com se sap, no seran ni el Front popular ni Jean Zay qui respondran a llurs reivindicacions lingüístiques, sinó Vichy i l'historiador Jérôme Carcopino (1 hora i mitja d'ensenyament facultatiu de les llengües regionals), inscrivint-se aleshores dins la temàtica del mariscal Pétain d'un «retorn a la terra», amb una herència intel·lectual tant maurassiana com, en part, republicana. Va celebrar-se un congrés de fonètica occitana pels anys quaranta. Occitanistes com mossèn Salvat, Alibert, eren partidaris de Pétain i després van ser ostracitzats al temps de la *Libération*. Però d'altres no ho eren, com Charles Mouly. Finalment, al gener de 1951, la llei Deixonne permet una hora d'ensenyament facultatiu a l'escola. Per acabar, cal esmentar, en aquells anys, dos focus d'occitanisme: el bearnès i el perigordà.

Michel CAMPRUBÍ
Universitat de Toulouse II-le Mirail

Jornades de la Secció Filològica a Sitges: Homenatge a Roca-Pons (14-15 de maig de 2010). — Les jornades de 2010, les últimes que ha organitzat la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, han tingut lloc a Sitges. Altres anys s'havien fet a poblacions diverses, com Perpinyà (1994), Andorra (1995), Palma (1996), Elx (1998), Tortosa (1999), l'Alguer (2000), Vic (2003), Morella (2005), Menorca (2007) i altres llocs dels Països Catalans. I si en les que es van fer l'any 2002 a les Illes Balears es va fer un homenatge a Francesc de Borja Moll, en les de 2010, a Sitges, es va homenatjar el lingüista Josep Roca-Pons (1914-2000).

Roca-Pons va néixer a Sarrià. Es va llicenciar en dret l'any 1935 i en filologia romànica l'any 1941. L'any 1953 es va doctorar amb una tesi sobre les perífrasis verbals de l'espanyol. L'any 1955, cridat per Ferrater i Móra, va deixar la Universitat de Barcelona, en la qual ensenyava des de 1947, i va anar a la Universitat d'Oriente, de Santiago de Cuba. El 1958, amb l'arribada del castrisme, va marxar als Estats Units, primer a Nova York i després a la Universitat d'Indiana, a Bloomington, en la qual va exercir la docència fins a la seva jubilació en 1981. També va professar, per invitació, a Puerto Rico (1962), Georgetown (1963), Carolina del Nord (1967) i a la Universitat Autònoma de Barcelona (1971). Roca-Pons va ser l'introduïdor dels estudis de català a Bloomington, va fundar i presidir la North American Catalan Society (1978), va impulsar la *Catalan Review* (1986), va ser membre de l'Institut d'Estudis Catalans, va col·laborar en l'elaboració del *DIEC* i el 1989 va rebre la Creu de Sant Jordi. La seva relació amb Sitges va començar després de la seva jubilació, quan va anar a viure a la vila i va establir una intensa i cordial relació amb els seus habitants i els seus estaments culturals. El 1984 va presidir, a Sitges, la XXIX Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, el 1986 va rebre de l'Ajuntament de Sitges el títol d'Amic Predilecte, l'any 1995 el Grup d'Estudis Sitgetans (GES) li va fer un homenatge i el 2001 el consistori va donar el seu nom a una plaça de la població. És per això que els actes celebrats el 14 i 15 de maig de 2010 van rebre el títol de *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Sitges. Homenatge a Josep Roca-Pons*.

Es van iniciar el migdia del 14 de maig de 2010, al saló d'Or del palau Maricel, amb unes paraules del president de la Secció Filològica, Joan Martí i Castell. A continuació, August Bover va llegir un escrit de Philip D. Rasico amb el títol de *Josep Roca-Pons, lingüista i filòleg. Alguns records d'un deixeble i amic*, que el professor Rasico no va poder llegir personalment per les

restriccions que en aquells dies va patir el trànsit aeri a causa de l'erupció del volcà islandès Eyjafjallajökull. Rasico, com a amic i antic alumne del professor Roca-Pons, en va fer una glossa a partir de les seves vivències personals i va acompanyar-la amb un emotiu muntatge fotogràfic on apareixia el matrimoni Roca-Pons i alguns dels seus deixebles i col·legues. Acabat el discurs, els assistents a l'acte es van traslladar a la plaça de Josep Roca-Pons, on junt amb molts altres sitgetans, es van inaugurar simbòlicament i extraoficialment les plaques que testimoniaven la dedicació de la plaça a l'illustre lingüista.

A les 5 de la tarda del mateix dia 14, es va fer al saló d'Or del palau Maricel la primera de les sessions acadèmiques de les Jornades. Van parlar Montserrat Comas, sobre *La intervenció de Víctor Balaguer en la transformació cultural de Vilanova i la Geltrú*, Manuel Jorba, sobre *Malvasia i teatre*, i Oriol Pi de Cabanyes, sobre *El parlar de Vilanova i la Geltrú: algunes particularitats de fonètica i lèxic*. Montserrat Comas va ressaltar la relació cultural de Vilanova amb Víctor Balaguer, que va anar més enllà dels simples lligams polítics —Víctor Balaguer va ser des de 1869 diputat a Corts per Vilanova— i va abastar també els culturals, amb la creació de la Biblioteca-Museu Balaguer. El parlament de Manuel Jorba va tractar, principalment, de la coneguda obra de teatre del vilanoví Francesc de S. Vidal i Torrents *La malvasia de Sitges* (1866). Oriol Pi de Cabanyes va comentar una sèrie de paraules que havia anat recollint en l'adolescència i joventut, pròpies del parlar de Vilanova i poc corrents en altres llocs del Principat. La sessió acabà amb un col·loqui i les corresponents preguntes. Acabada la sessió, es va fer una visita al Museu Romàntic, on el grup sitgetà de jazz Retrio, va oferir un concert d'onze peces, moltes d'elles transposició jazzística de cançons popular catalanes.

La jornada del dia 15 es va fer a la sala d'actes del GES i va començar a tres quarts d'11 amb unes paraules de benvinguda de la seva presidenta, Vinyet Panyella. Van parlar Manuel Alquézar, sobre *Josep Carbonell i Gner i l'edició de la gramàtica occitana de 1935-1937*, August Bover i Francesc Cortès, sobre *Garraf, drama líric de Ramon Picó i Campamar i Josep Garcia Robles*, Ignasi M. Muntaner, sobre *Els topònims sitgetans, entre la semàntica i les anècdotes*, i Vinyet Panyella, sobre *L'obra completa de Santiago Rusiñol, projecte i realitat*. Manuel Alquézar va glossar la figura del sitgetà Carbonell i Gner i la seva decisiva intervenció en la gestació i publicació de la gramàtica occitana de Loís Alibèrt. August Bover i Francesc Cortès van parlar dels aspectes literaris i musicals del poema de Ramon Picó. Ignasi M. Muntaner va parlar d'una sèrie de topònims sitgetans amb una etimologia i evolució històrica complicades i també d'altres noms de lloc interessants pel seu origen anecdòtic. I, finalment, Vinyet Panyella va explicar el punt en què es troba la publicació per l'IEC de les obres completes de Santiago Rusiñol. En acabar els parlaments hi va haver un col·loqui en què es van comentar alguns dels aspectes tractats pels conferencians i el president de la Secció Filològica, Joan Martí i Castell, va pronunciar unes paraules de cloenda dels actes de les Jornades, en què va agrair la col·laboració dels que hi havien parlat, la nodrida presència d'assistents als actes i l'excel·lent organització, fruit dels esforços i de l'interès d'August Bover.

Ignasi M. MUNTANER

Colloque International de l'Atlas Linguistique Roman (ALiR) (L'Aquila-Avezzano, 19-21 mai 2011). — Nei giorni 19, 20 e 21 maggio 2011, in Italia, e precisamente in Abruzzo, all'Aquila (19 maggio) ed ad Avezzano (20 e 21 maggio), si è svolto il *Colloque International de l'Atlas Linguistique Roman (ALiR)*. I lavori sono stati organizzati e coordinati dal Francesco Avolio, della Facoltà di Lettere e Filosofia dell'Università degli Studi dell'Aquila, e dall'Associazione culturale *Esse Quisse* di Avezzano, il cui direttore artistico è Giovan Battista Pitoni.